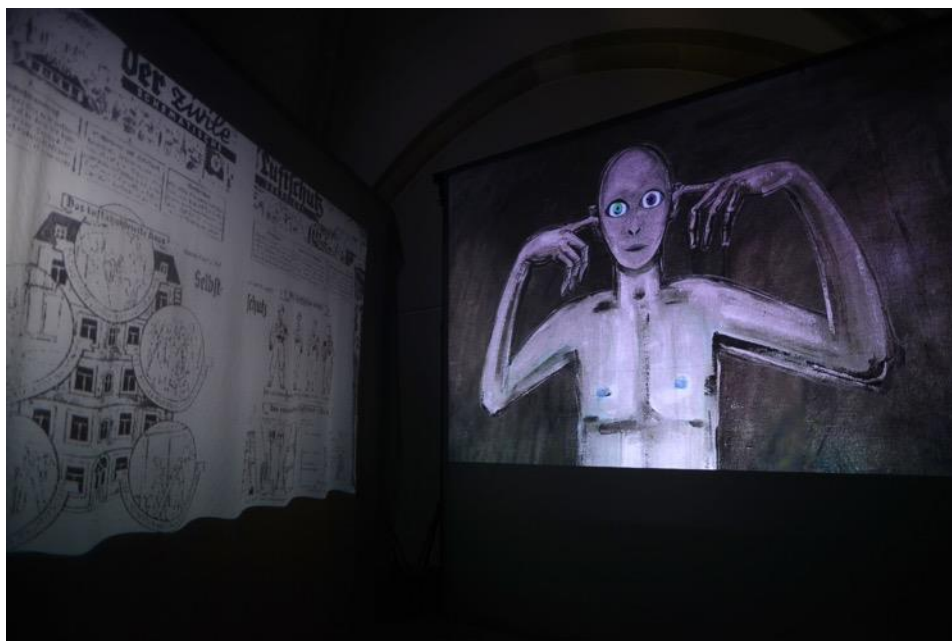


Tisková zpráva

Výstava Nový světový pořádek na půdě Univerzity Karlovy přináší nepříliš známý pohled na Reinharda Heydricha a jeho tým rasových poradců

Zastupující říšský protektor budoval v Praze centrum pro osidlovací koncepci evropského jihovýchodu podle rasových parametrů



Pohled do expozice výstavy Nový světový pořádek

Nepříliš známý pohled na aktivity zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha u příležitosti 80. výročí útoku na jeho osobu, k němuž došlo 27. května 1942, přináší **výstava Nový světový pořádek** v Praze. Multimediální expozice zahrnující až čtyřicet pět minut audiovizuálních projekcí, fotografie, objekty a instalace veřejnosti přibližuje záměry Heydrichem angažovaných odborníků – rasových poradců, kteří pracovali na definici parametrů ideálního prototypu člověka a měli vytvořit koncepci nového uspořádání evropského jihovýchodu podle rasových principů. Místo konání výstavy organizátoři ne zvolili náhodně. Centrum pro hodnocení rasové kvality sídlilo převážně v pražských budovách zavřené české Univerzity Karlovy zabrané nacisty pro válečnou Německou Karlovu univerzitu a její vědecké ústavy. Výstavu **Nový světový pořádek**, která je pro veřejnost otevřena **od 17. května do 12. července v prostorách Univerzity Karlovy v Praze v Křížové chodbě Karolina**, pořádá Památník ticha ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a dalšími třinácti institucemi. Vstup je zdarma. **Trailer k výstavě:** <https://youtu.be/oS1gG7bIt4I>

Autoři výstavy přibližují veřejnosti skoro dokumentaristicky skutečnosti ohledně Heydrichova působení v Praze, kam pozval za účelem výzkumu rasové kvality a plánování nové kolonizace východu řadu pseudovědeckých specialistů vzděláním často na úrovni profesorských hodností. Výstava není zaměřena na události kolem samotného atentátu na zastupujícího říšského protektora, ale na opomíjenou děsivou technokratickou vizi spojenou s novým uspořádáním evropského jihovýchodu. Ta se sice nakonec díky vývoji druhé světové války nenaplnila, ale je jí stále nutné připomínat spolu s faktem, že za každým útokem na cizí území je ideologie agresora. V případě nacistického aparátu se vize nového světového pořádku opírala o nejtemnější zneužití vědy, učenosti a základních hodnot akademického prostředí.

Expozice začíná audiovizuálním mementem vtahujícím návštěvníka do děje. Tři projekce zobrazují Heydrichovu účast při okupaci Československa, jeho protektorský nástup do Prahy a následně i trýznu za jeho úmrtí včetně odjezdu jeho těla v rakvi. Atmosféru dotváří symfonická hudba z Wagnerovy opery *Soumrak bohů*. Následující prostory jsou koncipovány jako pomyslný labyrint schémat fungování říšské vlády včetně jejího ideologického proplétání se s rasovými programy a formulacemi rasových specialistů, které pronikaly do zákonů třetí říše. Heydrichovy projevy ve stylu silové velmocenské politiky kombinované s nemilosrdným rasovým poselstvím ukazují, jaký obrovský vliv

zastupující říšský protektor spolu se svými poradci měl. Nástupem k moci se Heydrich, do té doby hlava policejní moci, stal také vrcholným politikem. Samostatná sekce výstavy je věnována základům oboru eugeniky, původně sociálně-filozofického směru v dobrém smyslu zaměřeného na zlepšení genetického fondu člověka. Ten Němci ve třicátých letech minulého století postupně proměnil v ideologické postuláty nacistického režimu. Ukázky dobových učebnic představují, jak dokonale byly myšlenky eugeniky nacisty zneužity a jak v praxi fungovala rasová hygiena. Návštěvníci se zde seznámí i s antropometrickými měřeními, jež měla analyzovat rasovou kvalitu místní populace na území protektorátu i na východních okupovaných územích. Výsledky měření se pak staly součástí rasové statistiky, podle níž byla hodnocena „využitelnost“ konkrétní okupované oblasti.

Jedním z leitmotivů expozice jsou životopisy rasových profesorů, kteří řídili pražské vědecké ústavy. Heydrich usiloval o jejich propojení do multidisciplinárních týmů, které plánovaly nové využití území připojených k centrální říši a kolonií Eurasie. Rasoví odborníci z akademického prostředí tak pokrývali obory medicíny, rasové biologie, historie, rasových práv, rasové statistiky, národohospodářství, antropologie, slovanských studií a v té době velmi populární rasové hygieny. Praha se tak zásluhou Reinharda Heydricha stala centrem pro koncepci nového uspořádání evropského jihovýchodu podle rasových principů. V plánech, s nimiž tito „Heydrichovi profesori“ pracovali, se počítalo s likvidací třiceti až čtyřiceti milionů obyvatel Čech, Polska, Běloruska, Ukrajiny a Ruska až po Ural. Mezi těmito osobnostmi „nového světového pořádku“ nechybí ani Hitlerův dvorní architekt Albert Speer, který osnoval velkolepé urbanistické plány pro celé nacistické Německo včetně okupovaných území. Jeho ambiciózním plánům na přestavbu Prahy je věnována samostatná projekce.

„Památník ticha děkuje Univerzitě Karlově za poskytnutí prostoru pro tuto výstavu právě v Karolinu. Skutečnými architekty lepšího světa podle nacistické ideologie nebyli masoví vrazi se zbraní v ruce, ale vzdělanci s vysokými akademickými tituly, profesori působící v Praze na válečné Německé Karlově univerzitě. Útok na Reinharda Heydricha, jenž německá propaganda nazvala atentátem, nebyl jen likvidací významného velitele SS a policejních složek třetí říše. V pražském kontextu byl odstraněním hlavy systému, který měl světu dát novou vizi totálního vítězství vyšší rasy nad méněcennými – jednotlivci, národy, zeměmi,“ říká kurátor a autor scénáře výstavy Pavel Štingl z Památníku ticha.

Expozice veřejnosti zcela nově představuje zastupujícího říšského protektora také coby workoholika. Odborný poradce výstavy historik Michal Šimůnek sestavil exkluzivně pro výstavní účely Heydrichův „diář“ detailně popisující jeho pražské angažmá, jež kurátoři výstavy přetvořili do základní časové osy celé instalace. Důležitou roli v expozici hraje také samotný jazyk nacistické propagandy. Část výstavy věnovaná holocaustu je prezentována jako jedna z logistických fází nového uspořádání světa, která je vlastně „jen“ prologem k dalším plánovaným populačním reorganizacím. Časová osa Heydrichova diáře končí vyhlazením Lidic. To je v expozici představeno nejen jako pomsta za likvidaci jednoho z nacistických zločinců, ale především jako ukázka názorného přístupu k proměně rozsáhlých území jihovýchodu.

„Když jsme výstavu Nový světový pořádek a doprovodný program připravovali, ani jsme netušili, jak dramaticky se podobanství největší světové války zaktualizují. Vladimír Vladimirovič Putin ve svých proslovech o nutnosti zavedení pořádku logistickou, vojenskou operací‘ nezřídka hovoří o novém uspořádání evropského jihovýchodu. Opět se vrací zvrácené teorie a mediální přestřelky o národech různých kategorií, které mají či nemají právo na vlastní hranice a existenci,“ uzavírá Pavel Štingl.

Součástí výstavy Nový světový pořádek bude i doprovodný program Vysílání stanice Bubny v podobě tří moderovaných diskusí (19. 5., 26. 5. a 2. 6.) na téma starých a nových válek, války na Ukrajině a dosavadního světového řádu a dezinformační propagandy. K diskusi v prostorách pražského Nádraží Bubny, odkud odjelo z Prahy v židovských transportech na padesát tisíc občanů, se sejdou například novináři Jakub Szántó, historik Petr Koura, diplomaté Petr Kolář či Tomáš Pojar, ale také režisér a producent Václav Marhoul a další osobnosti veřejného a společenského života. Nelze si nevíšimnout paralel s historickými událostmi i plány druhé světové války, které nechtěně nabývají na aktuálnosti v souvislosti s probíhající invazí na Ukrajině. Diskuse Vysílání stanice Bubny budou streamované Českou televizí, hlavním mediálním partnerem výstavy. Organizátoři výstavy nabízejí také vzdělávací program pro druhý stupeň základních škol a střední školy.

Výstava Nový světový pořádek bude pro veřejnost přístupná denně od 10 do 18 hodin. Organizátory výstavy jsou Památník ticha/Památník Šoa Praha, Univerzita Karlova, Hrdličkovo muzeum člověka,

Přírodovědecká fakulta UK, Městská část Praha 7, Národní technické muzeum, Museum Montanelli, Památník Lidice, Česká centra, Správa železnic, Institut Tereziánské iniciativy, Židovské muzeum v Praze, Paměť národa, Post Bellum a Centrum současného umění DOX. Výstava se koná za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, Hlavního města Prahy a pod záštitou ministra kultury Martina Baxy.

Kontakt pro média: Martina Chvojka Reková, martina.rekova@4press.cz +420 731 573 993, Klára Bobková, klara.bobkova@4press.cz, +420 731 514 462 **Památník ticha – Nádraží Bubny:** Bubenská 177/ 8b, 170 00, Praha 7, www.pamatnikticha.cz